

Verzoeken bij beantwoording
datum, kenmerk en
onderwerp te vermelden

goedkeuring stemmachines 1997 gestelde voorwaarden voor stemmachines, vanzelfsprekend voor zover het hier geen technische voorschriften betreft. Belangrijk onderdeel van deze vraag is of de kiezer gemakkelijk met het systeem kan omgaan. Een ander punt is of voldaan wordt aan artikel J 15, eerste lid, van het Kiesbesluit dat bepaalt dat de lijsten van de kandidaten over wie de stemming moet geschieden op de stemmachine worden vermeld.

Mocht u van oordeel zijn dat het systeem niet aan alle hiervoor bedoelde voorwaarden voldoet, dan komt de vraag op of het wenselijk is deze voorwaarden aan te passen met het oog op de voorgelegde wijze van stemmen en mogelijke andere systemen die in het verlengde van deze wijze van stemmen liggen.

Voorts verneem ik graag uw mening over het idee van Nedap-Groenendaal om een wijze van stemmen alleen goed te keuren voor de situatie dat zich een capaciteitsprobleem voordoet. Op het eerste gezicht sta ik zelf niet positief tegenover een dergelijke benadering. Indien een systeem immers aanvaardbaar is om in een 'noodsituatie' te gebruiken, is het systeem mijns inziens ook aanvaardbaar indien zich geen capaciteitsproblemen voordoen.'

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
DE STAATSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

J. Koolen

31072006

Aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken
Mr. J. Kohnstamm
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Betreft: bruikbaarheid stemmachines bij TK-verkiezing

St. Willebrord, 2 juli 1997

Geachte heer Kohnstamm,

Bij de volgende kamerverkiezing zal het elektronische stemmen met behulp van stempanelen voor ruim 80% van de kiezers worden toegepast.

Door het verhogen van het benodigde aantal ondersteuningsverklaringen is het risico dat teveel partijen meedoen waarschijnlijk weer veel kleiner geworden.
Niettemin is het nog niet geheel uit te sluiten dat de capaciteit van de stempanelen onverhoopt ontoereikend blijkt.
Dit wordt pas zodanig kort voor de verkiezing duidelijk dat redelijkerwijs geen maatregelen meer te nemen zijn.
De noodzaak een ontsnappingsmogelijkheid achter de hand te hebben blijft dus aanwezig.

Wij zijn in staat in voorkomend geval een nood-oplossing te bieden, gebruikmakend van het feit dat het Kiesbesluit inmiddels toestaat in twee fasen te stemmen, evenals de verplichting om daarbij de kandidatenlijst op te hangen om kiezers in de gelegenheid te stellen een kandidaat te vinden zonder te weten tot welke partij deze behoort.

Nadrukkelijk stellen wij dat het hierbij moet gaan om een nood-oplossing, die dan ook per situatie slechts door middel van een incidentele machtiging of ontheffing toegestaan zou moeten worden, zoals bij de toestemming tot koppeling van twee machines in 1994.

De oplossing betreft een variant van de stemwijze die reeds bij de oude stemmachines gebruikelijk is en uiteraard ook goedgekeurd.
Bij deze machines waren de op het paneel vermelde kandidaatnamen voorzien van een volgnummer.
Na gemaakte keuze werd ter controle in het display het lijstnummer en het kandidaatnummer vermeld.

Wij stellen voor om juist het omgekeerde te doen;
De kiezer kiest voor een partij en een kandidaatvolgnummer, waarna in het display lijstaanduiding en kandidaatnaam ter controle verschijnt.
Naar onze mening zelfs een duidelijke verbetering ten opzichte van bovengenoemde methode.
Voor kiezers die het kandidaatvolgnummer niet kennen wordt dan de kandidatenlijst in de stemmachine opgehangen voorzien van duidelijke volgnummers.
Het stempaneel is ingericht met de lijstaanduidingen en een numeriek toetsenbord van 1 t/m 80.
Ten departemente is reeds een voorbeeld gedeponneerd hoe e.e.a. er zou kunnen uitzien.

Groenendaal bureau voor verkiezingen
Oude Winterswijkseweg 7, Groenlo
Postbus 6, 7140 AA Groenlo
Tel. 0544 465656
Fax 0544 462745
ABN-AMRO Bank 59.16.32.330
Postbank 840.681

31072006

Gaarne vernemen wij, kan het zijn op zeer korte termijn, uw opvatting over deze oplossing, waarbij de volgende vragen aan de orde zijn;

- * Stuit het inbouwen van deze voorziening, ook zonder beschikbare machtiging voor daadwerkelijk gebruik, op bezwaar bij de keuring door TNO ?
Vooroverleg heeft uitgewezen dat dit niet het geval hoeft te zijn.
Voor de voortgang van de productie van de nieuw verkochte machines is het noodzakelijk hier zeer snel duidelijkheid over te hebben.
- * Is het mogelijk eventueel gebruik in noodgeval reeds nu informeel bekend te stellen ?
Dit ter geruststelling van gemeenten. (Ja, mits).
De aanpassing van de reeds geplaatste machines kan dan gespreid geschieden en samenvallen met het geschikt maken voor twee stemmingen.
- * Is het wenselijk de eventuele goedkeuring eerst te verlenen als de situatie zich daadwerkelijk voordoet ? (Nee, tenzij).
Alle machines die in het veld staan zullen dan in de zeer korte tijd tussen kandidaatstelling en verkiezing nog moeten worden aangepast.

In de verwachting hiermee een constructieve bijdrage te leveren aan de oplossing van het onderhavige probleem en steeds voor nadere informatie beschikbaar,

hoogachtend,

J.W.Groenendaal.

31072006